Region Stockholm

16

Yttrande över motion 2021:20 från Gabriel Kroon och Britt Marie Canhasi (båda SD) om nytt trygghetspaket för vårdpersonal och patienter

HSN 2021-0951

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Geriatrik, ASIH, SPSV, Prehospital vård
Anneli Jonasson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-08-05

HSN 2021-0951

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2021:20 från Gabriel Kroon och Britt Marie Canhasi (båda SD) om nytt trygghetspaket för vårdpersonal och patienter

Ärendebeskrivning

Yttrande över motion 2021:20 från Gabriel Kroon och Britt Marie Canhasi (båda SD) angående nytt trygghetspaket för vårdpersonal och patienter.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2021:20 från Gabriel Kroon och Britt Marie Canhasi (båda SD)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2021:20 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I motionen pekar Gabriel Kroon (SD) och Britt Marie Canhasi (SD) på att otryggheten i samhället med grova gängbrott och skjutningar i kombination med långa väntetider på akutmottagningar har bidragit till att ambulans- och annan vårdpersonal, men även patienter och dess anhöriga, i ökad omfattning är utsatta för hot och våld. I motionen anförs att nolltoleransen för hot och våld riktat mot vårdpersonal måste upprätthållas och att åtgärder behöver vidtas för att skapa en trygg vårdmiljö, för såväl personal som patienter. I motionen föreslås följande åtgärder:

- Skyddsutbildning för ambulanssjukvården och utveckling samt standardisering av dagens utbildningar till ambulanssjuksköterska

och ambulanssjukvårdare där självförsvarsutbildning och självskydd ingår. Därtill ska gemensamma övningar med polis om arbete i farlig miljö ska ingå i det ordinarie övningsutbudet.
- Taktiska enheter, alltså specialutrustade ambulanser med kravallhjälm, skottsäker väst, benskydd och hölsterförpackning.
- Region Stockholm hemställer justitiedepartementet om en lagändring som tillåter ambulansoperatörer kan ”flagga” adresser där våld mot personal har förekommit tidigare.
- Utökad bemanning av ordningsvakter på akutsjukhusen
- Särskilda vårdplatser på akutsjukhusen för hotfulla, våldsamma och kriminella vårdtagare.

I motionen lyfts även åtgärder fram som respektive arbetsgivare bör vidta såsom att anpassa arbetssätt och arbetslokaler samt att bemanning ska vara en övervägande del av framtida satsningar i sjukvården. I motionen påpekas också att det behövs en utökad kamerabevakning inom akutsjukhusen och en begränsning i inträde för obehöriga. Vidare påpekas ett behov av utvecklad säkerhetsutbildning för vårdpersonal i hantering av hot och våld. Sverigedemokraterna föreslår att Regionfullmäktige beslutar om att ge Hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att, i linje med de enskilda trygghetsskapande åtgärderna som föreslås i motionen, stärka säkerheten för vårdpersonal och patienter inom sjukvårdsverksamheterna.

Överväganden
Mot bakgrund av motionen, har förvaltningen inhämtat synpunkter från regionens samtliga ambulansvårdgivare.

Trygg och säker arbetsmiljö för prehospital vårdpersonal är i huvudsak en arbetsgivarfråga. Genom regionens och den prehospitala vårdens Kompetens och Träningscenter (KTC) har åtgärder vidtagits för att stärka och vidga de utbildningar som sker kopplat till rutiner vid pågående dödligt våd samt vid andra hot- och våldssituationer (PDV-utbildning). Samtlig ambulanspersonal har en personlig Rakelenhet utrustad med ett överfallslarm. Rakelenheten är handhållen och är fästad på ambulanspersonalens kläder. När personalen använder överfallslarmet tillkallas automatiskt polis till platsen.

För närvarande finns ingen prehospitalt gemensam statistik som redovisar antalet ärenden eller händelser innefattande hot- och våld. Förvaltningen kommer att initiera att en regelbunden registrering av detta ske hos de prehsopitala vårdgivarna.

Regionens prehospitala vårdgivare rapporterar dock att hotbilden mot ambulanspersonalen inte har ökat nämnvärt under de senaste åren eller att antalet incidenter har ökat. Dock beskrivs ett hårdnande klimat, speciellt i vissa delar av regionen, vilket bidragit till en ökad otrygghet för prehospital personal i dessa områden.

De hot eller våldssituationer som är vanligast förekommande, är dock de som sker i patientens hem, ofta kopplade till alkohol eller droger, eller hos patienter som har en demenssjukdom alternativt psykiatrisk sjukdom. Ambulansvårdgivarnas bild är att personalen i dessa situationer inte skulle ha upplevt ärendet som mindre hotfullt om ambulanspersonalen hade burit skyddsväst. Däremot påpekas från ambulansvårdgivarna att det kan finnas andra miljöer, områden och situationer där ambulanspersonalen skulle kunna känna en ökad trygghet om tillgång funnits till skyddsväst.

Förvaltningens bedömning och gällande riktlinjer innebär att ambulanspersonal inte ska gå in i situationer som är potentiellt farliga. Av detta skäl finns inget generellt krav på eller påbud om skyddsväst. Ovan nämnda PDV-utbildning innefattar därför heller inte självförsvarsutbildning. Fokus i utbildningen är istället att öka kunskap och arbetssätt för att förebygga och hantera potentiellt hotfulla situationer. Såväl skyddsväst såsom självförsvarsutbildning kan i stället innebära ökad risk genom att ge en falsk trygghet eller inbjuda till att personalen ger sig in i situationer som man inte har tillräcklig kunskap eller kapacitet för att klara av.

I dag arbetar ambulanssjukvården tillsammans med polis och räddningstjänst utifrån säkra brytpunkter. Det innebär att ambulanspersonal ska stanna vid den punkt som polis alternativt räddningstjänst bedömer som tillräckligt säker. Polis och räddningstjänst ska transportera patienter till denna brytpunkt, där ambulanspersonalen kan ta vid. Ambulanspersonalen är högt medicinskt utbildad där det i varje akutambulans finns en specialistutbildad sjuksköterska och uppdraget är att bedriva avancerad prehospital sjukvård. Att som ambulanspersonal arbeta i miljöer där kravallutrustning bedöms nödvändig kräver helt annan och omfattande utbildning.

Att specialutrusta ambulanser enligt motionen skulle kräva en omfattande utredning kring vilket syfte sådana enheter skulle ha, vilket behov som finns och vilka risker det skulle innebära för ambulanspersonalen, samt väga de kostnader som det skulle innebära i relation till antal uppdrag som skulle kunna bli aktuellt. I det fall sådana enheter skulle införas finns det en

risk att ambulanspersonal förväntas verka i farligare miljöer än i dag. En annan tänkbar risk med specialutrustade enheter skulle kunna vara att sådana enheter upplevs som provocerande och därför skulle kunna bidra till en eskalering av hot och våld.

I dagsläget kan en ambulansbesättning i samband med ärendet inte på förhand värdera om ärendet riskerar innebära hot eller våld även om den information som kommer i samband med larmet skulle signalera om detta. Ambulanspersonal kan och får inte ta del av den information som polisen har kring personer som tidigare har visat våldsamma tendenser - det som i vardagslag kallas att ”flaggade” personer eller adresser som har en historia av brott/våld. Ambulanspersonalen i Region Stockholm får inte heller tillgång till journalsystemet TakeCare och kan inte heller denna väg ta del av patientens eventuella diagnoser eller sjukdomstillstånd som kan påverka dennes beteende. Båda dessa system skulle underlätta för ambulanspersonalen att kunna göra en relevant riskanalys inför det uppdrag de tilldelats.

Vad avser regionens akutsjukhus ska de utföra vård i enlighet med de avtal som hälso- och sjukvårdsnämnden fattade beslut om den 8 oktober 2019 (HSN 2017–0570). I sjukhusavtalen är det fastställt att Vårdgivarna ska utföra sitt uppdrag i enlighet med:

- Samtliga för Uppdraget tillämpliga konventioner, lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter.
- De för Uppdraget relevanta och vid var tid gällande av Region Stockholms egna riktlinjer och policys och anvisningar och föreskrifter.

Motsvarande krav har funnits i tidigare avtal med akutsjukhus i egenregi samt finns i det LOU-upphandlade avtalet för S:t Görans sjukhus.

Region Stockholms säkerhetspolicy beslutades av landstingsfullmäktige 2016-03-15. Enligt policyn ska säkerhetsaspekten genomsyra samtliga beslut och aktiviteter inom regionens verksamheter. Säkerhetsarbetet ska prioritera skydd av liv, hälsa och personlig integritet. Dessutom föreskrivs i policyn bland annat att regionens verksamheter ska:

- Identifiera och begränsa tänkbara hot, risker och sårbarheter.
- Planera och öva för att hantera oväntade händelser och störningar.
- Utreda, åtgärda och lära av identifierade säkerhetsbrister, och sprida kunskap för en förbättrad säkerhet.
- Ta ansvar för säkerhetsarbetet och samordna det med befintliga mål, krav och arbetsrutiner, även vid extraordinära händelser och höjd beredskap.

Landstingsstyrelsen har även fastställda ”Riktlinjer för säkerhet” som

konkretiserar det som anges i säkerhetspolicyn för vägledning till regionens verksamheter avseende skyddsåtgärder. Riktlinjerna ska efterlevas av alla som arbetar på uppdrag av regionen via avtal.

För att ge patienter och personal en trygg och säker vårdmiljö har regionens akutsjukhus anpassat sina akutmottagningar utifrån lokala behov och förutsättningar. Exempel på sådana anpassningar är bland annat vaktbemanning, larm, låsta entrédörrar och kameraövervakning.

Den fysiska säkerheten involverar ofta flera parter med olika uppdrag: sjukhuspersonal, bevakningspersonal, polis och/eller kriminalvård. Sjukhusets bevakningspersonal, vilka i vissa fall är underställda polismyndigheten, är att betrakta som ett förstärkt arbetsmiljöskydd från arbetsgivaren. Polismyndigheten ansvarar för den allmänna ordningen och säkerheten och ska skydda samhällsviktig verksamhet. Kriminalvården ska skydda samhället från personer som är frihetsberövade. Sjukhusets huvuduppdrag är att bedriva sjukvård.

Ett akutsjukhus är ett enskilt område dit allmänheten vanligtvis har tillträde men området kan vid kritiska situationer stängas av för allmänheten. Patienter och personal skyddas genom att stänga ner tillträde till den aktuella verksamheten och i vissa fall kan säkerhetszoner införas utanför akutsjukhuset. Genom den policy och de riktlinjer som region Stockholms verksamheter följer samt genom polismyndighetens ansvar för att skydda sjukhusens processer, flöden och personal säkerställs säkerheten på regionens akutmottagningar för såväl patienter som personal.

Sammanfattningsvis är förvaltningens bedömning att:

- trygghet och säkerhet för prehospital personal i huvudsak är en arbetsgivarfråga,
- fortsatt fokus bör ligga på att vidareutveckla dagens PDV-utbildningar
- modell för registrering och uppföljning av ärenden med hot- och våldsinslag behöver införas
- regelbundna gemensamma övningar behöver ske tillsammans med polis och räddningstjänst
- påbud om skyddsväst inte ska införas
- återigen pröva ambulanspersonalens möjlighet att ta del av polisens databas över adresser/personer där risk för våld föreligger.
- respektive sjukhus utifrån regionens övergripande säkerhetspolicy och riktlinjer, inrättar vårdplatser och utformar dessa på ett adekvat sätt för att kunna omhänderta patienterna på ett säkert sätt.

Johan Bratt
Tf. Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Johan Bratt, 2021-08-05

Region Stockholm

MOTION
2021-03-23

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Motion av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om ett nytt trygghetspaket för vårdpersonal och patienter

Under flera år har Ambulansförbundets ambulanspersonal larmat om en allt mer otrygg arbetsmiljö. Det har rapporterats om hur ambulanssjukvårdare möts av skjutvapen, blir frihetsberövade och hotade till livet.

Yrkesgrupper som tidigare har behandlats med respekt och tacksamhet har på senare år fått utstå omfattande hot, skadegörelse och i vissa fall även utsatts för livsfara. Detta har i sin tur lett till att flertalet ambulansförare och sjukvårdare har valt att lämna yrket på grund av den omfattande stressen och den svåra arbetssituationen. De ökande hoten mot blåljuspersonal i vissa utsatta områden ställer allt högre krav på uppträdande och skydd även för ambulanspersonalen.

För att komma till bukt med otryggheten för ambulanspersonalen föreslår Sverigedemokraterna följande åtgärder:

- Skyddsutbildning för ambulanssjukvården och utveckling samt standardisering av dagens utbildningar till ambulanssjuksköterska och ambulanssjukvårdare där självförsvarsutbildning och självskydd ingår. Därtill ska gemensamma övningar med polis om arbete i farlig miljö ska ingå i det ordinarie övningsutbudet.

- Taktiska enheter, alltså specialutrustade ambulanser med kravallhjälm, skottsäker väst, benskydd och hölsterförpackning.

- Region Stockholm hemställer justitiedepartementet om en lagändring som tillåter ambulansoperatörer kan ”flagga” adresser där våld mot personal har förekommit tidigare.

Otryggheten i samhället med grova gängbrott och skjutningar i kombination med långa väntetider på akutmottagningar leder till hot och våld mot vårdpersonal, patient och patientens anhöriga. Nolltoleransen för hot och våld riktat mot vårdpersonal måste upprätthållas och krafttag måste tas för att skapa en trygg vårdmiljö, för såväl personal som patienter.

En utökad bemanning av ordningsvakter på akutsjukhusen är nödvändig givet dagens situation, och särskilda vårdplatser på akutsjukhusen för hotfulla, våldsamma och kriminella vårdtagare bör etableras för att skapa en ökad trygghet.

Region Stockholm

MOTION
2021-03-23

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Arbetsgivaren, det vill säga sjukhusledningen och Region Stockholm, måste tydligt stå på vårdpersonalens sida. Anpassningar av arbetssätt, arbetslokaler och bemanning ska vara en övervägande del av framtida satsningar i sjukvården. Sverigedemokraterna vill framhålla följande åtgärder:

- Inget tiggeri ska tillåtas i Region Stockholms lokaler.
- Utökad kamerabevakning inom akutsjukhusen.
- Utvecklad säkerhetsutbildning för vårdpersonal i hantering av hot och våld, med uppföljning.
- Begränsat inträde för obehöriga på vårdavdelningarna.

Sverigedemokraterna föreslår Regionfullmäktige besluta:

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att, i linje med de enskilda trygghetsskapande åtgärderna som häri föreslås, stärka säkerheten för vårdpersonal och patienter inom sjukvårdsverksamheterna.

Gabriel Kroon (SD)

Britt-Mari Canhasi (SD)